

ta. časopis
obuja vsaki
četrtek, in se
dobi u nalogi
na celo leto po
2 fr.; na pol
letu po 1 fr.
srebra.

SLOVENSKA

Č B E L A.

berilo za obudo in omiko
slovenskega duha.

Po pošti po-
slan velja za
celo leto 2 fr.
40 kr. na pol
leta 1 fr. 20
kr. sreb. Na-
ročbino pri-
jemlje zalo-
žnik.

Let. 4.

U Celju 24. Prosinca

1850.

Vestnost in hvaležnost.

Povest.

U neki deželi so bili ojstre prepovedi zoper
lesá oznanjene. Vsak tat lesá, kteriga bodo
pést dobili, bo moral deset tolarjev duarjev pla-
čati, al pa več dni u ječi sedeti.

Ubog kmet, kterime je dervá za kurjavo po-
nanjšalo, se je neki dan na tihoma u gojzd podal,
nekoliko lesá si nabérat in nasekat. Sila in potreba
svoje rodovine ste ga na to kaznivo delo prisilile.

Ze je bil nekaj lesá posekal, ko zasliši, de nek-
do pride. Ker se je bal, de bi borštuar bil, hitro po-
begoe in na drevó zleze.

Kmaló zagleda zverinotata s puško priti, kateri nekaj
murmra, in potlej pod ravno tajisto drevó stopi, rekoč:
„Posleduji krat si prijezdil.“ Te besede so komaj
izrečene, ko zares borštuar skozi gojzd perjezdari.
Korenjak pod drevesam, ki ga je smertno čertel,
puško naméri. Hotel je vstreliti. Kmet na drevesu,
to zagledati, da bi borštuarja smertni nevarnosti otel,
hitro svojo sekíro na tolovaja izpusti. Puška se spro-

ži, tode pad sekire na hudobnikovo roko naredi, da borštmarja ni zadel. Zverinotat jo hitro pobegne.

Kmet stopi iz drevesa. Borštmar ga spozná svojiga odtetnika. „Pa kaj si imel s sekiro u gojzdu opraviti?“ vpraša kmeta. „Gotove si hotel lesá u sekati. Alj ne veš ojstrih prepoved zoper poškodovanje gojzdov?“

Kmet ni tajil, pa izgovarja se, da ga je velik potreba na to prisilila,

Obadva gresta na dom.

S veseljem poveduje domá kmet svoji ženi in otročičkam, kaj se je u gojzdu pergodilo. Vsi vupajo, de se bode drugi dan borštmar hvaležniga skázal.

Pa kako se drugo jutro revčiki vstrašijo, ko berič u njihovo bajtico pride, ter kmetu ukaže, u sodniško pisarnico z njim se podat.

Kmet gré.

Ko stopi pred uradnika, muta ojstro sponese, da je prepoved zoper tatvino lesá prelomil. Obsodi ga za tega voljo na tri dni u ječo.

Jezen kmet preklinja nehvaležniga borštmarja, da ga je za to, ker mu je življenje odtel, pri gosposki zatožil. Cela vas, vsa okolica, ko tako ravnanje zvedgerdo od borštmarja govori. — Očitno ga studijo, ter ga gnusniga nehvaležnika imenujejo. — Že je kmet tretji dan u ječi sedel, ko berič pride, ga izpusti, in ga k borštmarju na kosilo povabi.

„K borštmarju? na kosilo . . .?“ Le težko se premaga kmet, h nehvaležnimu iti.

Ko u borštmarjevo hišo pride, najde že tam svojo ženo in otročičke, ki mu veseli naproti hitijo. Borštmar ga prijazno sprejme. Za mizo se vsedejo.

Obilno je bilo jedi in pijače. Našimu kmetu pa noče kaj dišati. Tamno gleda. Malo je. Zdaj prinesejo klobase. Ko kmet svojo nareže, en cekin vun pade. Podá ga borštmarju. Ta prosi, ga obderžati, ker zlat je njemu namenjen. Vse je veselo.

Tudi tamno obličje kmetovo se razjasni. Borštarnar se od k njemu obrne in takóle govori:

„Ljubi moj, jez vam veliko hvalo vem, ker ste me smerti odteli. Razserdili ste se nad menoj, ker sem vas zavoljo preloma borštarnih postav zatožil. Tudi veliko ljudi me je za voljo tega terdoserčnika imenovalo in preklinjalo. Jez pa sim bil miren, ker moja vest mi ni ničesar kriviga očitala. Ko borštarnar in služavnik sem svojo dolžnost opravil, vas navkazati, da se pravici zadostuje. Zdaj, ko sim svojo dolžnost dopolnil, se vam iz celiga serca zahvalim za veliko dobroto, katero ste mi skazali. Zanesite se vselej na mene, kaderkoli vam bo potreba; jez vam hočem pomagati, kolikokrat in kolikor bo u moji moči.“

Kmetu se oči posolzé. Borštarnarju roku podá, ter za odpušenje ga prosi. Kmet, njegova žena in otročički so od hvaležniga borštarnarja obilno obdarovani. Kađer pa domú pridejo, u hlevčiku najdejo kravo, katero je borštarnar tje peljati dal, odtetniku svojiga življenja u dar. Tudi za naprej je bil vedno kmetov dobrotnik.

J. Šubic.

Prilika.

V nekem kraju je lakomni sosed svojo bogato sosedo, imenitno gospo, kateri so vsi podložni prav serčno udani bili, tako dolgo u pravde zapletal in spodjedal, da se je vse gospodske časti odreči, in vse svoje gradove njemu izročiti morala. Samo to ji je bilo dopušeno, da je smela pri svojih nekdajnih podložnih prebivati. Dolgo let je nesrečna in zapušena u največi revšini med kmeti živela, nihče se za ajene pravice ni obnesel, samo duhovniki in kmeti so jo še nekoliko obrajtali in jo toliko s oblačilom in živžom oskerbovali, da ni od revšine bila končana. Posiliživi lakomnež, kateri si je njeno posestvo pri-

svojil, bi jo bil rad s potepenem pismom (Laufpaas za vselej tudi od kmetov pregnal, tode kmeti ji nis dali od sebe. Večkrat se je višjim oblastim prite žila čez krivico, katero ji je sosed delal, pa vsele so jo zavrnili nevslišano. — Po sreči se primeri da je kralj ravno ob času, ko se pregnani gospej najhujše gedi, svojo deržavo povsod obiskal in je vsakemu, ki je pri njemu pomoči iskal, pravico spoznal. Preguana gospa se mu pritoži — kralj previdi kmalo to reč, in da pregnani pismeno spoznanje, da ji mora krivičnik vse po krivici odvzeto imenje odstopiti in se iz njenega posestva u svoj kraj preseliti. S tem pismom se gospa poda na svoje lastnine, u katerih je lakomni sosed samo svoje ljudi, ki jih je saboj privlekel, služavnike bil ponamestil. Že so se kmeti veselili, da je njih preguana gospa vendar pravico dobila do svojih lepih gradov in do vsega svojega posestva.

U taki okolnosti se lakomnik sam do prave posestnice potrudi, ter jo s hinavskoj prijaznostjo ogovri: Poznam vas, da ste boljega serca od mene — da me ne bote hotli pogubiti, h čemu ste pravico dobili. Svoje grešno delo sem si že velikokrat sponesil — svojo krivico spoznam, katero sem vam toliko let delal — jes odstopim — radovoljno se vam uganem iz vseh krajev, katere sem vam po krivici bil odvezel, in vam želim, da bi za naprej prav srečni bili, in meni prijazna soseda ostali. Pa kolikor jes to reč previdim, greste vi u svojo lastno nesrečo, ako se prenaglite, da se vam sproti uganiti moram, ker nimate nobenega svojega človeka, kateri bi razumil vaše veliko gospodarstvo uredovati. Zatoraj, ako nečete svoja lastna sovražnica biti, si morate, pred ko svojo lastnino nastopite, sposobnih (tauglich) ljudi oskerbeti; brez takih pak, verjamite mi, ne bo dolgo, da bote drugoč vse svoje imenje zgubili. Ker sem vam u resnici prijatelj, vam svetjem, da obder-

ite moje ljudi u svoji službi, dokler se bodo vaši sinovi naučili tako imenitno gospodarstvo uredovati. — Revna gospa sprime hvaležna ta svet, obderži vse služavnike svojega sovražnika u svoji službi, in sklene, še za naprej tako dolgo med kmeti ostati, dokler njeni mladi sinovi za take službe sposobnine bodo. Njeni bistrourni sinčiči se kmalo vsega potrebnega naučijo, in mati jih ravno misli ponamestiti in uredovanje svoje lastnine jim izročiti; kar se zve, da je pravičen kralj se u daljne strane sveta podal, odkodar se še le čez neke lete poverniti hoče. To prilčnost zviti lakomnik sebi u prid oberne: ne porajta več na to kar je pregnani gospej spoznano, obderži vse njene imenja u svoji lasti, in ji samo to na volji pusti, ako hoče pri njemu ko dekla služiti. S tem ponižena in zasramovana gospa ostane med kmeti, kjer še dan današen žalostna in od viših zaničevana prebiva. Njeni sinovi, ki se za pravico svoje matere skerbno obnašajo, si prizadevajo pri duhovski in svetski gospodi po mestih in po deželi posluh dobiti; pa le malokje ga dobijo, in med temi, ki jim ga dajo, jih je, ki jih prederzne imenujejo, de se podstopijo med gospodske ljudi.

Kakor, da bi zaničevana gospa slovenšino pomenila. — Le malo jih je še med nami, katerem bi se ne zvertelo u glavi, ako jim porečeš, da se bo tudi za slovenšino prihodno gospodska miza pokrivala. Veči del naše slovenske gospode scer slovenšino spoštuje, pa le u kmetških ustih; da bi se slovenšina za koga drugega, ko za kmeta pisati morala, jim pač ne gre, ter ne gre u glavo. Smešuo je toraj slišati, kako taki slovenskim sostavkom, ki so le izobraženim namenjeni, sponašajo, da jih kmet ne razumi.

Prerokinja. U nekim kraju je kmetska deklina u nenavadni boleznj veliko reči pripovedovala kakšnih u zdravju ni bilo od nje slišati. Posobno se je delala, da ji je znana osoda vseh njenih znanih, ki so že umerli, in da u duhu tudi naprej vidi, kakšna osoda njene še žive rojake in znance u onim življenju čaka. Med mnogimi radovednimi, ki so jo za svojo prihodno osodo prašali, bi bil tudi eden nje najimenitniših znancev rad zvedil, kam mu bo sojeno. „Oh presrečen gospod!“ je djala, „jes vas vidim u nebesih iz zlatih jesele sreberno seno jesti.“

Najsrečnejši.

(*Poprimek.*)

„Mislil sem si, da bo taka,“
 Je na strani djal star Blaž,
 „Če me 'mate prav za zjaka,
 Vendar vem, da sama laž,
 Golufija in sleparstvo,
 V mestih svoje 'ma cesarstvo.“

„Res je taka“ kraj pristavi,
 „Kak moj zveden pravi Blaž;
 Iš'ite toraj po deržavi
 Pri vsih kmetih sraje navlaš,
 In se pred mi ne vernite,
 Dokler pravih ne dobite.

Odhodè grof Blažu žuga,
 „Čaj pošast!“ mu zamomla —
 Ter si 'zvoli na pot druga, *)
 Seb' udan'ga dvòrnika;
 S njim obiše terge, sela,
 Kar obseže jih dežela.

*) *tovariš*

Njima glasnik jezdeč spredi
 Trobi glasno v poštni rog;
 V vsaki vasi pak na sredi,
 Praša kmete krog in krog:
 „Alj je srečen kdo v tej vasi?“ —
 Pa se nihče mu ne 'zglasi.

„Vse zastonj!“ grof kliče v serdi,
 „He! kočjaš oberni voz!
 Dest' šalivec nas je gerdi
 Vodil že po svet' za nos;
 Kmet boječ se štibre večje,
 Noče 'zdat nam svoje sreče.“

S tem gospoda k stolnim mestu
 Zdaj ravcata svoj pogled,
 Sraje po drug' iskaje cesti
 Še zvesteje, ko popred;
 Pa ko prejšni, tako tudi
 Ti so prazni bili trudi.

Neko jutro, ker podala
 Sta prav zgodaj se na pot,
 Kar na enkrat začlišala
 Sta vesel glas od nekod;
 Iz bližnjega loga srede,
 So glasile se besede:

„Kdo veselje mi popiše,
 Ki ga vživam jes, juhé!
 Za vsih kraljev svitile hiše,
 Za bogatcov zlato vse,
 Clo za Indije oboje
 Ne zamenim sreče svoje.“

(Dalje sledi.)

Pobirek.

O priložnosti, ko so leta 1714 u Petrogradu neki novi brod na vodo spustili, je car Peter Veliki u pričo najjimenitniših Rusov prilično besedo govoril, iz katere sledeče izraze na premislik postavimo:

„Jes prispodabljam obtekanje učenosti in znanosti s obtekanjem kervi u člevskim telesu, in zdi se mi, da bodo one svoje sadajno prebivališče na Englezkim, Francozkim in Nemškim nekđaj zapustile, in se bojo za neki čas pri nas naselile, in da bodo po tem se sopet povernile u svojo staro domovino, Greccio.“

Ako znamenja ne lažejo, se že učenosti in znanosti tudi na slovensko zemljo pomikajo, brez da bi se bile u gor imenovanih kraljestvih kaj odmaknile.

Povabilo na naročbo.

U Zagrebu vsaki dan izdajan nemški časopis

„SÜDSLAVISCHE ZEITUNG“

zasluži, da bi si ga vsaki Slovenec, kateri nemške časopise prebera, najpred omislil. Dobica se po pošti polletno za 5 fr. 10 kr.; četertletno za 2 fr. 35 kr. srebra.

R a v n o

po tej ceni in za tisti čas se dobi od tistod po pošti časopis: **„SLAVENSKI JUG“**

kateri razun nedelje in svetkov vsaki dan izhaja in se u ilirskim jeziku za pravice Jugoslavenov obnaša.

Odperto pismo.

Zahvalivši se vsim p. n. gg. domorodcem, ki so do zdaj za slovensko čbelo kakih sestavkov poslali, prosim, da bi ji tudi za naprej pomoči svojega uma naklanjati blagovolili. Ob enem pa tudi opomniti moram, da se neupam sestavkov, ki so na jugoslavenskim (ilirskim) narečju spisani, u predele slovenske čbele uverstovati, dokler večina bravcov tega nepoželi.

Uredništvo.

Odgovorni urednik J. Drobnič. Natiskar in založnik J. K. Jeretin.